

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет
Кафедра політології та права

Ю.В. Кириченко

Міжнародне економічне право

Навчально-методичний комплекс
для студентів заочної форми навчання
спеціальності “Менеджмент організацій і адміністрування”

Запоріжжя - 2014

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет
Кафедра політології та права

Ю.В. Кириченко

Міжнародне економічне право

Навчально-методичний комплекс
для студентів заочної форми навчання
спеціальності “Менеджмент організацій і адміністрування”
(за вимогами кредитно-модульної системи)

Запоріжжя - 2014

Кириченко Ю.В. Міжнародне економічне право: Навчально-методичний комплекс для студентів заочної форми навчання спеціальності “Менеджмент організацій і адміністрування” – Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. – 34 с.

Автор: Кириченко Юрій Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри політології та права ЗНТУ

Рецензенти: Філей Ю.В., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри правознавства ЗНТУ.

Назаренко П.Г., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства ЗНТУ.

Відповідальний за випуск: Кириченко Ю.В., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри політології та права ЗНТУ

Затверджено на засіданні
кафедри політології та права ЗНТУ
Протокол №__ від _____ 2014 р.

© Кириченко Ю.В., 2014

© Запорізький національний технічний університет, 2014

Зміст

1. Передмова	5
2. Робоча навчальна програма дисципліни “Міжнародне економічне право”	7
Анотація робочої навчальної програми.....	7
3. Структура та зміст робочої навчальної програми.....	10
4. Тематичний план дисципліни “Міжнародне економічне право”	12
5. Методичні рекомендації щодо виконання контрольної роботи.....	13
6. Теми контрольних робіт з навчальної дисципліни “Міжнародне економічне право”	18
7. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання та підготовки до заліку (іспиту).....	22
8. Питання для самоконтролю	24
9. Питання для підготовки до заліку (іспиту).....	27
10. Список рекомендованої літератури.....	29
11. Додаток.....	33

Передмова

Запропоновані навчально-методичні матеріали є комплексним документом, що відображає основні напрямки та обсяги навчальної роботи студентів Запорізького національного технічного університету заочної форми навчання усіх спеціальностей з дисципліни “Міжнародне економічне право”.

Комплекс включає в себе робочу навчальну програму, тематичний план дисципліни, теми контрольних робіт, а також питання для самоконтролю щодо вивчених тем та для підготовки до заліку (іспиту). Кожна з цих форм навчального процесу має свої специфічні особливості і потребує спеціальної підготовки студентів. Саме тому, для роз’яснення основних положень даного документу, пропонується методичні рекомендації.

Головною метою навчально-методичного комплексу є надання допомоги студентам-заочникам отримати систематизовані наукові знання з міжнародного економічного права, виробити вміння тлумачити і застосовувати національні і міжнародні нормативно-правові акти, юридично грамотно оцінювати юридичні факти, що сьогодні вкрай потрібно не лише юристам, а й кожній освіченій людині.

Приступаючи до вивчення навчальної дисципліни, студенту необхідно перш за все чітко усвідомити практичну важливість для себе опанування основами правових знань. Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму – неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного економічного життя.

Під час навчання студенти повинні творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу, виробляти у себе вміння аналізувати міжнародне законодавство, що регулює економічні відносини, формувати та обґрунтовувати своє бачення проблем в галузі міжнародного права. Ґрунтовніше опанування матеріалом передбачає вивчення рекомендованої літератури. При цьому кожному студенту необхідно звернути увагу не тільки на підручники та навчальні посібники, але й на чинне законодавство України та міжнародні нормативно-правові акти та додаткові наукові джерела.

Закріпленню здобутих знань сприятимуть також контрольні питання, що додаються до кожної теми робочої навчальної програми.

Своєчасне користування даним посібником допоможе студентам заочної форми навчання поглибити і закріпити знання, отриманні на лекціях, семінарських заняттях та в процесі самостійної роботи з навчальною і науковою літературою, зорієнтуватися в загальному обсязі навантаження та спланувати раціональне використання свого часу на вивчення дисципліни.

У цілому, навчально-методичний комплекс покликаний забезпечити підготовку студентів-заочників до різних форм навчальних занять і самостійної роботи з вивчення програми курсу.

Робоча навчальна програма дисципліни “Міжнародне економічне право”

Анотація робочої навчальної програми

Потреба вивчення гуманітарної нормативної навчальної дисципліни “Міжнародне економічне право” студентами Запорізького національного технічного університету заочної форми навчання спеціальності “Менеджмент організацій і адміністрування” обумовлена доленосними подіями в житті нашої країни наприкінці ХХ – початку ХХІ сторіччя та вимогами державного стандарту вищої освіти щодо якісної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”.

Велика увага, що приділяється розвитку міжнародного економічного права, а також той підхід, за яким здійснюється широке його вивчення спеціалістами різних категорій, обумовлюються особливою соціальною роллю права в житті кожної окремої людини і суспільства в цілому.

Як відомо, формування відкритого демократичного суспільства, економічні реформи та інші глибокі перетворення, які відбулися в нашій країні за роки незалежності, відкрили перед громадянами України та суб’єктами господарювання нові можливості для участі у міжнародних економічних відносинах.

З огляду на світовий досвід, а також об’єктивний процес глобалізації економічного та соціального життя прийнято ряд нормативно-правових актів, де комплексно врегульовано питання міжнародного цивільного та торгового обігу. І тому цей величезний правовий масив потребує вивчення його основних положень не тільки юристами, а і студентами-заочниками університету.

Систематичне вивчення даної дисципліни дасть можливість кожному студенту вільно орієнтуватись в сучасному правовому полі, сприятиме формуванню їх політичної і правової свідомості та правової культури.

Загальний обсяг часу відведений на вивчення дисципліни складає 108 годин, з яких 10 годин – лекції та 6 годин – семінарські заняття.

Зрозуміло, що такий навчальний курс обмежується лише окремими темами та загальними питаннями із певних розділів юридичних наук. Проте вивчення цієї навчальної дисципліни є обов'язковим елементом підготовки спеціаліста з вищою освітою незалежно від спеціальності.

Робоча навчальна програма розроблена відповідно до навчального плану і будується з урахуванням отриманих студентами-заочниками знань з інших навчальних дисциплін: міжнародне право, міжнародне публічне право, міжнародне приватне право.

Структура і зміст робочої навчальної програми дисципліни відповідає складається з двох розділів.

У першому розділі “Загальні положення міжнародного економічного права” викладаються основні поняття міжнародного економічного права, його система, методи, джерела, суб'єкти міжнародного економічного права, правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Другий розділ “Основні питання міжнародного економічного права” присвячений порядку укладання міжнародного договору купівлі-продажу, міжнародним договорам у сфері інвестиційної діяльності, міжнародно-правовому регулюванню іноземних інвестицій, правовому регулюванню міжнародних морських, річкових перевезень, міжнародних залізничних, автомобільних та повітряних перевезень, організаційно-правовим формам міжнародного митного співробітництва.

Зміст тем дисципліни, їх повнота і послідовність вивчення визначаються даною програмою.

Метою навчальної дисципліни “Міжнародне економічне право” є: ознайомити студентів із загальними положеннями міжнародного економічного права, виробити навички застосування норм міжнародного економічного права для врегулювання економічних відносин міжнародного характеру.

Найважливішим завданням навчальної дисципліни “Міжнародне економічне право” є розвинення творчого правового мислення студентів, оволодіння ними систематизованими науковими знаннями з

основних питань міжнародного економічного права, виховання у них поважного ставлення до національного та міжнародного законодавства.

Варто зазначити, що основними формами викладання дисципліни за заочною формою навчання є установчі та оглядові лекції, семінарські заняття, групові та індивідуальні консультації, письмові контрольні роботи.

Студент-заочник вважається допущеним до семестрового заліку (іспиту), якщо він виконав усі види робіт, передбачені тематичним планом дисципліни на семестр.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Розділ 1. Загальні положення міжнародного економічного права

Тема 1. Поняття та система міжнародного економічного права

Міжнародні економічні відносини як об'єкт міжнародного економічного права, їх зміст та значення. Поняття та предмет міжнародного економічного права. Структура та принципи міжнародного економічного права.

Тема 2. Джерела міжнародного економічного права

Поняття та система джерел міжнародного економічного права. Міжнародний договір та міжнародно-правовий звичай як основні джерела міжнародного економічного права. Загальні принципи права. Рішення міжнародних органів та організацій. Рішення міжнародних судів. Доктрина міжнародного права. Національне законодавство та рішення національних судів.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного економічного права

Держава в системі суб'єктів міжнародного економічного права. Правовий статус держави як основного суб'єкта міжнародного економічного права. Імунітет держави за міжнародним правом. Україна як самостійний суб'єкт міжнародного економічного права.

Поняття, класифікація та система міжнародних економічних організацій. Міжнародна правосуб'єктність та міжнародно-правовий статус міжнародної економічної організації. Вплив міжнародних економічних організацій на правове регулювання в економічній сфері. Міжнародні урядові економічні організації. Європейський Союз в системі міжнародних економічних організацій. Міжнародні неурядові економічні організації.

Тема 4. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Значення правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Органи, що здійснюють державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Змістовий модуль 2. Основні питання міжнародного економічного права

Тема 5. Міжнародне торговельне право

Поняття та джерела міжнародного торговельного права. Принципи міжнародної торгівлі. Міжнародні торговельні договори. Порядок укладання міжнародного договору купівлі-продажу.

Тема 6. Міжнародне інвестиційне право

Поняття міжнародного інвестиційного права, його місце в системі міжнародного економічного права. Джерела міжнародного інвестиційного права. Міжнародні договори у сфері інвестиційної діяльності. Міжнародно-правове регулювання іноземних інвестицій.

Тема 7. Міжнародне транспортне право

Поняття та джерела міжнародного транспортного права. Правове регулювання міжнародних морських, річкових перевезень. Основи правового регулювання міжнародних залізничних, автомобільних та повітряних перевезень.

Тема 8. Міжнародне митне право

Поняття міжнародного митного права, його місце в системі міжнародного економічного права. Джерела міжнародного митного права. Міжнародно-правове регулювання в галузі митного співробітництва.

Тематичний план дисципліни “Міжнародне економічне право”

№	Назва теми	Всього годин	У тому числі	
			Лекції	Семінарські заняття
1	Поняття та система міжнародного економічного права	4	2	2
2	Джерела міжнародного економічного права	-	-	-
3	Суб'єкти міжнародного економічного права	4	2	2
4	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	-	-	-
5	Міжнародне торговельне право	4	2	2
6	Міжнародне інвестиційне право	2	2	-
7	Міжнародне транспортне право	2	2	-
8	Міжнародне митне право	-	-	-
	Всього	16	10	6

Методичні рекомендації щодо виконання контрольної роботи

Вивчення курсу навчальної дисципліни “Міжнародне економічне вимагає значної самостійної роботи, яка повинна мати не тільки пасивно-пізнавальний, а й активно-пошуковий характер. Тому однією з форм самостійної роботи є написання контрольної роботи по одній із запропонованих тем, яка передбачена навчальним планом.

Основні вимоги до контрольної роботи

Контрольна робота є важливою ланкою навчального процесу, одним із головних засобів організації планомірної, систематичної навчальної діяльності студентів-заочників і водночас їх формою звіту про виконану самостійну роботу, а також показує їх рівень знань та ставлення до навчальної дисципліни.

Студент обирає тему із запропонованого переліку контрольних робіт, де також дається примірний план та рекомендована література.

Контрольна робота має бути виконана самостійно. Вона не є дослівним переказом тексту підручника або навчального посібника, а являє собою творчо перероблений виклад основних положень певних видань чи їх частин.

За допомогою контрольної роботи студент глибше вивчає навчальну дисципліну, вчиться правильно оформляти роботу та письмово докласти результати своєї праці.

Вимоги до викладання змісту контрольної роботи

Виконувати контрольну роботу потрібно починати з вивченням стосовно заданої теми відповідного розділу підручника або навчального посібника. Після того як загальне уявлення про обрану тему склалося, студенту слід серйозну увагу приділити підбору і вивченню нормативно-правових актів та літератури, орієнтовний список якої наведено після кожної теми. Однак запропонований перелік джерел не повинен зв'язувати ініціативу студента. Він може та

мусить використати інші роботи, самостійно підібрані внаслідок вивчення бібліографії за обраною темою.

Вивчаючи ту чи іншу наукову працю, студент повинен сприймати її крізь призму тих основних проблем, що їх вирішував автор. Без усвідомлення проблеми неможливе виділити головне й істотне, важко відокремити тезу від аргументів і практично неможливо перебороти формальне ставлення до змісту досліджуваної праці.

Після підбору і вивчення літератури, слід приступити до узагальнення та систематизації зібраного матеріалу. Виклад матеріалу повинен бути чітким, логічним та послідовним. При цьому необхідно вживати терміни, властиві даній науці, уникати незрозумілих понять та складних граматичних оборотів. Терміни, окремі слова і словосполучення допускається змінювати прийнятими текстовими скороченнями, значення яких ясне з контексту контрольної роботи.

При використанні цитат з літературних та наукових джерел слід пам'ятати, що вони необхідні для підтвердження думки автора контрольної роботи, або ж для висловлювання своєї думки на противагу іншій. Занадто зловживати ними не слід.

В той же час посилання на Конституцію України, чинне законодавство (кодекси, закони) та міжнародні акти є обов'язковим.

Студенту доцільно звернути увагу на такі характерні недоліки, які трапляються при написанні контрольної роботи і які можуть привести до незадовільної оцінки:

- механічне, дослівне переписування використаної літератури;
- поверховий, не аргументований виклад основних теоретичних положень;
- невідповідність між змістом роботи та її планом;
- абстрактний виклад теми, відсутність посилань на чинне законодавство;
- недбалість і неграмотність викладу.

Отже, основними вимогами до написання контрольної роботи є вміння виділяти основні теоретичні питання і роз'яснювати їх на конкретному матеріалі, логічно та послідовно розкривати зміст теми, використовуючи при цьому сучасному правничу літературу.

Вимоги щодо оформлення контрольної роботи

Студент заочної форми навчання повинен пам'ятати, що через оформлення контрольної роботи, його зовнішній вигляд, викладач формує першу думку про зміст матеріалу. Тому кожному студенту необхідно опанувати технікою й етикою оформлення контрольної роботи та дотримуватись стандартних вимог, які висуваються щодо контрольних робіт.

Починається контрольна робота з титульного листа, який оформляється згідно зі зразком (додаток 1). Після титульного листа на другій сторінці контрольної роботи подається план роботи.

Кожна структурна частина роботи повинна починатися з нової сторінки та мати заголовок, який відповідає плану контрольної роботи. Заголовки слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, тоді їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовок не допускається.

Усі сторінки, починаючи з другої, послідовно нумеруються із проставленням арабських цифр за загальним правилом у нижньому правому куті, без крапки в кінці. Слід мати на увазі, що першою сторінкою контрольної роботи є титульний лист, на якому нумерація сторінки не ставиться, але враховується при нумерації наступної сторінки.

Контрольна робота пишеться чітким, розбірливим почерком. Загальний обсяг контрольної роботи не повинен перебільшувати 12 сторінок шкільного зошиту.

Робота повинна бути зброшурована і підшита. На останній сторінці ставиться число, місяць та рік виконання роботи, а також підпис виконавця.

Оформлення списку використаної літератури є важливою складовою написання контрольної роботи. В список включаються тільки ті джерела, які використовувались при написанні контрольної роботи або на які зроблено посилання в самій роботі.

При оформленні списку використаної літератури спочатку вказується нормативно-правові акти, а потім спеціальна література. Нормативно-правові акти розміщуються за їх юридичною силою (Конституція, закони, підзаконні нормативні акти – укази Президента,

постанови Кабінету Міністрів України і т. ін.). Нормативно-правові акти однакової юридичної сили розміщуються у хронологічному порядку.

Наприклад:

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Голос України. – 1996. – 13 липня.
2. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” // Відомості Верховної Ради України, 2007. – №32. – Ст.422.

До спеціальної літератури відносяться монографії, підручники, навчальні посібники, наукові статті та ін. Дані джерела розміщуються в алфавітному порядку назв або прізвищ перших авторів. Спочатку вказують прізвище автора, його ініціали. Потім – назву праці, місто видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок. Якщо праця автора розміщена у збірнику робіт, журналі чи газеті, то після назви ставиться дві косі лінії, а далі назва збірника чи журналу, місце, рік видання та його номер (або випуск) і на яких сторінках даний матеріал надрукований. Для газетної статті крім назви і року видання вказують так само дату. При цьому джерела треба писати мовою оригіналу.

Наприклад:

1. Іваненко К.С. Міжнародне економічне право: Навч. посіб. – К. : Алерта, 2012. – 272 с.
2. Міжнародне економічне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. зал. / за ред. проф. В.П. Смойлова. – К. : Право, 2011. – 320 с.

Важливе значення має правильне оформлення посилань на джерела та матеріали, які студент використовує при написанні контрольної роботи. Існує декілька варіантів оформлення посилань:

а) посилання в тексті контрольної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером, що відповідає номеру джерела в списку використаної літератури. У такому разі посилання оформляється у квадратних дужках з указанням сторінки.

Наприклад:

Цитата в тексті: „В міжнародному економічному праві загальноприйнято, що...” [11, с. 145].

Перевірка контрольної роботи

У визначений навчальним планом термін студент-заочник особисто здає на кафедру політології та права ЗНТУ контрольну роботу з навчальної дисципліни “Міжнародне економічне право”, де вона реєструється і подається викладачу на перевірку.

Контрольна робота оцінюється: “зарахована” або “незарахована”.

Якщо викладач зарахував контрольну роботу, то студент допускається до складання семестрового заліку (іспиту). У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини її незарахування.

Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- завдання виконане з порушенням вимог до нього, в тому числі стосовно оформлення та обсягу;
- не вірно виконано завдання, а також використання не чинного законодавства України або міжнародного акту.

Незарахована контрольна робота повертається студенту для виправлення вказаних недоліків. Після їх усунення новий варіант контрольної роботи разом з незарахованою контрольною роботою необхідно повернути на кафедру.

Контрольні завдання слід вибирати тільки на кафедрі політології та права.

**Теми контрольних робот
з навчальної дисципліни
“Міжнародне економічне право”**

**Контрольна робота №1. Поняття та предмет міжнародного
приватного права**

План

1. Поняття міжнародного економічного права.
2. Історія науки міжнародного економічного права.
3. Структура міжнародного економічного права.

**Контрольна робота №2. Джерела міжнародного
економічного права**

План

1. Поняття та система джерел міжнародного економічного права.
2. Міжнародний договір як джерело міжнародного економічного права.
3. Міжнародний звичай як джерело міжнародного економічного права.

Контрольна робота №3. Суб'єкти міжнародного економічного права

План

1. Загальна характеристика суб'єктів міжнародного економічного права
2. Держава як суб'єкт міжнародного економічного права.
3. Поняття, класифікація та система міжнародних економічних організацій.

Контрольна робота №4. Міжнародні економічні організації

План

1. Поняття та правовий статус міжнародної економічної організації.
2. Міжнародні економічні організації в системі ООН.
3. Міжнародні фінансово-кредитні організації.

Контрольна робота №5. Транснаціональні корпорації і міжнародно-правове регулювання їх діяльності

План

1. Поняття і значення транснаціональних корпорацій.
2. Класифікація транснаціональних корпорацій.
3. Нормативне регулювання діяльності транснаціональних корпорацій.

Контрольна робота №6. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

План

1. Поняття та значення правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
2. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
3. Органи, що здійснюють державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Контрольна робота №7. Міжнародне торговельне право

План

1. Поняття та джерела міжнародного торговельного права.
2. Міжнародні торговельні договори.
3. Порядок укладання міжнародного договору купівлі-продажу.

Контрольна робота №6. Міжнародне інвестиційне право

План

1. Поняття міжнародного інвестиційного права та його місце в системі міжнародного економічного права.
2. Міжнародні договори у сфері інвестиційної діяльності.
3. Міжнародно-правове регулювання іноземних інвестицій.

Контрольна робота №8. Міжнародне транспортне право

План

1. Поняття та джерела міжнародного транспортного права.
2. Правове регулювання міжнародних морських, річкових перевезень.
3. Правове регулювання міжнародних залізничних, автомобільних та повітряних перевезень.

Контрольна робота №9. Міжнародне митне право

План

1. Поняття міжнародного митного права та його місце в системі міжнародного економічного права.
2. Організаційно-правові форми міжнародного митного співробітництва.
3. Міжнародно-правове регулювання в галузі митного співробітництва.

Контрольна робота №10. Міжнародне валютне право

План

1. Поняття та джерела міжнародного валютного права.
2. Організаційно-правовий механізм міжнародної валютної системи.
3. Міжнародні валютно-кредитні відносини.

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання та підготовки до заліку (іспиту)

Враховуючи те, що заочна форма навчання, перш за все, передбачає самостійну роботу студента, слід зазначити те, що правильна організація власної самостійної роботи з боку студента є важливою запорукою успішного навчання і ефективного засвоєння ним знань з дисципліни “Міжнародне економічне право”.

Метою самостійної роботи є вироблення навичок опрацювання нормативно-правових актів, спеціальної літератури та інших матеріалів, необхідних для належного засвоєння предмета навчальної дисципліни, а також для розвитку сталих умінь до самостійного вивчення і викладання одержаної інформації.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій викладача тощо. Серед них значне місце посідає саме методичні матеріали, завдання та вказівки викладача, а також рекомендована спеціальна література та нормативно-правові акти.

Самостійна робота студента-заочника над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися у бібліотеках, навчальних кабінетах і комп’ютерних класах університету та в домашніх умовах.

Головне в правильній організації самостійної роботи – її планування, яке в принципі вже задане тематичним планом. Приступаючи до самостійного вивчення матеріалу перш за все треба уважно ознайомитись з джерелами, що рекомендуються до кожної теми, розподілити питання на більш та менш складні. Виконуючи самостійну роботу студент повинен законспектувати основний зміст теми, при цьому уникаючи механічного переписування джерел. Окрім слід виділяти основні теоретичні положення, ключові слова, спеціальні терміни і поняття.

Самостійна робота носить суцільно індивідуальний характер, але можливе й колективне осмислення та вивчення навчального матеріалу. Однією з таких форм є проведення викладачем індивідуальних або для групи студентів консультацій, які проводяться

відповідно до розкладу навчальних занять, з метою підвищення рівня підготовки студентів, ознайомлення їх з нормативно-правовими актами та отримання необхідної допомоги з боку викладача щодо теоретичних положень окремих галузей законодавства чи аспектів їх практичного застосування.

Вивчення дисципліни “Міжнародне економічне право” завершується складанням семестрового заліку (іспиту), метою якого є перевірка ступеня засвоєння навчального матеріалу та його розуміння студентом-заочником. Для успішного складання семестрового заліку (іспиту) студенту необхідно переглянути увесь програмний матеріал, у тому числі і рекомендовану спеціальну літературу та повторити відповіді на контрольні питання. Обов’язковою передумовою складання семестрового заліку (іспиту) є підготовлена, відповідно до вимог кафедри політології та права, та заархівована письмова контрольна робота по одній із запропонованих тем. Залік (іспит) проводиться в аудиторії університету у формі індивідуальної співбесіди через постановку викладачем питань і відповідей на них студента. При цьому викладач, оцінюючи знання студента керується такими критеріями, як: правильність відповіді на питання, повнота і конкретність, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов’язувати теорію з практикою, логічно і аргументовано висловлювати свої думки, культура мови.

Результати складання семестрового заліку оцінюються за двобальною шкалою („зараховано” або „незараховано”), а результати іспиту оцінюються за чотирибальною шкалою („відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”) і вносяться до екзаменаційної відомості та залікової книжки студента-заочника.

Питання для самоконтролю

До теми 1

1. Дайте визначення міжнародного економічного права?
2. Які відносини регулює міжнародне економічне право?
3. Назвіть об'єкт міжнародного економічного права?
4. Назвіть принципи міжнародного економічного права?
5. Охарактеризуйте основні історичні етапи розвитку науки міжнародного економічного права?

До теми 2

1. Дайте визначення джерел міжнародного економічного права?
2. Назвіть основні джерела міжнародного економічного права?
3. Дайте визначення міжнародного договору як джерела міжнародного економічного права?
4. Дайте визначення міжнародно-правового звичаю як джерела міжнародного економічного права?

До теми 3

1. Назвіть суб'єктів міжнародного економічного права?
2. Охарактеризуйте правовий статус держави як суб'єкта міжнародного економічного права?
3. Охарактеризуйте правовий статус міжнародних економічних організацій як суб'єктів міжнародного економічного права?
4. Який вплив здійснюють міжнародні організації на правове регулювання в економічній сфері?
5. Назвіть міжнародні неурядові економічні організації?

До теми 4

1. Яке значення має правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні?
2. Назвіть правові основи зовнішньоекономічної діяльності в Україні?

3. Назвіть органи, що мають право згідно чинного законодавства України здійснювати державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в державі?

До теми 5

1. Дайте визначення міжнародного торговельного права?
2. Що розуміється під джерелом міжнародного торговельного права?
3. Назвіть принципи міжнародної торгівлі?
4. Охарактеризуйте міжнародні торговельні договори?
5. Назвіть порядок укладення міжнародного договору купівлі-продажу?

До теми 6

1. Дайте визначення міжнародного інвестиційного права?
2. Яке місце займає міжнародне інвестиційне право в системі міжнародного економічного права?
3. Назвіть джерела міжнародного інвестиційного права?
4. Охарактеризуйте міжнародні договори у сфері інвестиційної діяльності?
5. Охарактеризуйте міжнародно-правове регулювання іноземних інвестицій?

До теми 7

1. Дайте визначення міжнародного транспортного права?
2. Назвіть основні джерела міжнародного транспортного права?
3. Охарактеризуйте правове регулювання міжнародних морських перевезень?
4. Охарактеризуйте правове регулювання міжнародних річкових перевезень?
5. Назвіть правові основи регулювання міжнародних залізничних перевезень?
6. Назвіть правові основи регулювання міжнародних автомобільних перевезень?
7. Назвіть правові основи регулювання міжнародних повітряних перевезень?

До теми 8

1. Дайте визначення поняття міжнародного митного права?
2. Яке місце займає міжнародне митне право в системі міжнародного економічного права?
3. Назвіть джерела міжнародного митного права?
4. Охарактеризуйте організаційно-правові форми міжнародного митного співробітництва?
5. Охарактеризуйте міжнародно-правове регулювання в галузі митного співробітництва?

Питання для підготовки до заліку (іспиту)

1. Поняття та предмет міжнародного економічного права.
2. Методи міжнародно-правового регулювання.
3. Система міжнародного економічного права.
4. Інститути міжнародного економічного права.
5. Принципи міжнародного економічного права.
6. Джерела міжнародного економічного права.
7. Міжнародний договір як джерело міжнародного економічного права.
8. Міжнародно-правовий звичай як джерело міжнародного економічного права.
9. Поняття та види суб'єктів міжнародного економічного права.
10. Правовий статус держави як суб'єкта міжнародного економічного права.
11. Поняття та класифікація міжнародних економічних організацій.
12. Міжнародно-правовий статус міжнародної економічної організації.
13. Міжнародні фінансово-кредитні організації.
14. Міжнародні неурядові організації.
15. Імунітет держави.
16. Види імунітетів держав.
17. Поняття і значення транснаціональних корпорацій.
18. Класифікація транснаціональних корпорацій.
19. Забезпечення виконання зобов'язань, що впливають з міжнародних економічних договорів
20. Засоби вирішення спорів, що впливають з міжнародних договорів.
21. Значення та правові засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
22. Види зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
23. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
24. Порядок здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
25. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

26. Поняття і місце міжнародного торговельного права в структурі міжнародного економічного права.
27. Джерела міжнародного торговельного права.
28. Принципи міжнародної торгівлі.
29. Міжнародні торговельні договори.
30. Порядок укладення договору міжнародної купівлі-продажу товарів.
31. Поняття і місце міжнародного інвестиційного права в системі міжнародного економічного права.
32. Джерела міжнародного інвестиційного права.
33. Міжнародні договори у сфері інвестиційної діяльності.
34. Міжнародно-правове регулювання іноземних інвестицій.
35. Поняття та джерела міжнародного транспортного права.
36. Міжнародно-правове регулювання морських перевезень.
37. Міжнародно-правове регулювання річкових перевезень.
38. Міжнародно-правове регулювання залізничних перевезень.
39. Міжнародно-правове регулювання автомобільних перевезень.
40. Міжнародно-правове регулювання повітряних перевезень.
41. Поняття та місце міжнародного митного права в системі міжнародного економічного права.
42. Джерела міжнародного митного права.
43. Організаційно-правові форми міжнародного митного співробітництва.
44. Міжнародно-правове регулювання в галузі митного співробітництва.
45. Правове регулювання міжнародного співробітництва в сільському господарстві.
46. Правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва.

Список рекомендованої літератури Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 18-22. – Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40-44. – Ст. 356 (із змінами, внесеними згідно із Законом України № 2452-IV від 03.03.2005 р.).
4. Закон України від 22.12.1993 р. «Про міжнародні договори України» // ВВР України. - 1994. - № 10. - Ст. 45.
5. Закон України від 11.09.2003 р. «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» // ВВР України. - 2004. - № 9. - Ст. 79.
6. Закон України від 16.03.2004 р. «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» // Офіційний вісник України. - 2004. - № 15. - Ст. 1028.
7. Закон України від 23 червня 2005 р. «Про міжнародне приватне право» // Урядовий кур'єр. - 2005. - № 163.
8. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №29.
9. Закон України “Про правовий статус іноземців” // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №25.
10. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 р.
11. Статут Міжнародного Суду ООН від 26 червня 1945 р.
12. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р.
13. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р.
14. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй від 24 жовтня 1970 р.

15. Декларація про недопущення інтервенції та втручання у внутрішні справи держав від 9 грудня 1981 р.
16. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23 серпня 1978 р.
17. Угода між Урядом України і Урядом Російської Федерації про реалізацію права на закордонну власність колишнього СРСР для цілей дипломатичних, консульських і торгових представництв від 3 серпня 1992 р.
18. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р.
19. Віденська конвенція про консульські зносини від 24 квітня 1963 р.
20. Договір про Європейський Союз від 17 лютого 1992 р.
21. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими співтовариствами та їх державами-членами від 14 червня 1994 р.
22. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
23. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р.
24. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р.

Базова

1. Баймуратов М.О. Міжнародне право [Текст]. / М.О. Баймуратов - Х.: Одіссей, 2002. - 672 с.
2. Буроменський М.В. Міжнародне право [Текст]: навч. посіб. / [Буроменський М.В., Кудас І.Б., Маєвська А.А., Семенов Б.С., Стешенко В.С.] - К.: Юрінком Інтер, 2005. - 336 с.
3. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії [Текст] : підруч. / [Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В.] - К.: Либідь, 2002. - 608 с.
4. Георгіца А.З. Міжнародне публічне право [Текст] : навч.-метод. посіб. / А.З. Георгіца: Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2002. - 175 с.
5. Дмитрієв А.І. Міжнародне публічне право [Текст] : навч. посіб. / А.І. Дмитрієв, В.І. Муравйов - Київський ун-т права;

Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка - Стереотип, вид. - К.: Юрінком Інтер, 2001. - 638 с.

6. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть [Текст] : Учебн. / И.И. Лукашук - М.: ВЕК, 1996.

7. Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть [Текст] : Учебн. / И.И. Лукашук - М.: БЕК, 1997.

8. Мацко А.С. Міжнародне право [Текст] : навч. посіб. / А.С. Мацко Міжрегіональна академія управління персоналом. - К.: МАУП, 2005. - 216 с.

9. Антонович М. Міжнародне публічне право [Текст] : навч. посіб. / Антонович М. - К. : КМ Академія, 2003. - 308 с.

10. Бекашев К.А., Ходаков А.Г. Международное публичное право [Текст] / К.А. Бекашев, А.Г. Ходаков // Сб. док.: В 2-ух т. - М.: БЕК, 1996.

11. Бирюков П.Н. Международное право [Текст] : Учеб. пособ. / П.Н. Бирюков - М. : Юрист, 2000. - 415 с.

12. Білорус І.О. Сучасне міжнародне морське право і морське право України [Текст] / І.О. Білорус / Українська академія зовнішньої торгівлі. - К., 2003. - 116 с.

13. Боярська З.І. Міжнародне комерційне право [Текст] : навч. посіб. / З.І. Боярська / Київський національний економічний ун-т. - К.: Видавництво КНЕУ, 2002. - 143с.

14. Теліпко В. Е. Міжнародне публічне право [Текст] : навч. посіб. / В.Е. Теліпко, А.С. Овчаренко - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 608 с.

15. Мироненко І.В. Міжнародне приватне право : навч. посіб. [Текст] / І.В. Мироненко. – К. : Алерта, 2012. – 272 с.

16. Міжнародне приватне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. [Текст] / За ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. – Х. : Право, 2011. – 320 с.

17. Фединяк Г.С. Практикум з курсу “Міжнародне приватне право” : навч. посіб. [Текст] / Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. – К. : Атіка, 2007. – 312 с.

Допоміжна

1. Андіанов К. Правова природа рішень Європейського суду з прав людини [Текст] / К. Андіанов // Право України. - 2002. - № 3. - С. 37.
2. Антонович М. Відповідальність держави та особи в міжнародному праві [Текст] / М. Антонович // Український часопис міжнародного права. - 2002. - №2.
3. Блажевич Ю. Концепції поділу відповідальності держав: міжнародно-правовий аспект [Текст] / Ю. Блажевич // Підприємництво, господарство і право. - 2003. - №2.
4. Буроменский М.Б. Влияние международного права на политические режимы государств [Текст] : Дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.11 / М.Б. Буроменский / Национальная юридическая академия Украины им. Ярослава Мудрого. - Х., 1997.
5. Буроменський М. Застосування міжнародно-правових норм про права людини у внутрішньому правопорядку України [Текст] / М. Буроменський // Вісник Академії правових наук України. - 1999. - № 1. - С. 86-94.
6. Лукашук И. И. Международное право. Особенная часть: Учебник для юриди-ческих факультетов и вузов [Текст] / Лукашук И. И. - 3-е изд., перераб. и доп. - М. : Волтерс Клувер, 2005. - 544 с.
7. Каламкарян Р.А. Міжнародне право [Текст] : підруч. / Р. А. Каламкарян, Ю. І. Мигачов - М. : Ексмо, 2006. - 736 с.
8. Ю. М. Колосов. Міжнародне право [Текст] / Ю. М. Колосов, Е. С. Кривчикова - М. : Міжнародні відносини, Юрайт-Издат, 2007. - 816 с.
9. Международные контракты: сб. междунар. нормативных актов [Текст] / под ред. проф. М.Е. Черкеса.- Одесса: Фенікс, 2003.- 455 с.
10. Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною [Текст].- Київ: Фенікс, 2006.- 496 с.
11. Мережко О.О. Право міжнародних договорів : сучасні проблеми теорії та практики: монографія [Текст] / О.О.Мережко.- К.: Таксон, 2002.- 344 с.

Зразок оформлення титульного листа контрольної роботи

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет

Кафедра політології та права

Контрольна робота
з міжнародного приватного права на тему:
„Поняття міжнародного приватного права”

Студента групи Із - 513
заочної форми навчання
Іванова Івана Івановича

Викладач: кандидат
юридичних наук, доцент
Кириченко Юрій Вікторович

Запоріжжя – 2014

Підписано до друку – 2014. Формат 60*84 1/16, 3,0 ум. друк. арк..
Тираж 100 прим. Зам. № – 69060 м. Запоріжжя, ЗНТУ, друкарня, вул.
Жуковського, 64.